

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ||

രാജാജ്ഞയാ ശ്രീരാമമാനേതും സുമന്ത്രസ്യ തദ്ഭവനേ ഗമനം

തേ തു താം രജനീമുഷ്യ
ബ്രാഹ്മണാ വേദപാരഗാഃ |
ഉപതസ്ഥുരുപസ്ഥാനം
സഹ രാജപുരോഹിതാഃ || 2.15.1 ||

അമാത്യാ ബലമുഖ്യാശ്ച
മുഖ്യാ യേ നിഗമസ്യ ച |
രാഘവസ്യാഭിഷേകാർഥേ
പ്രിയമാണാഃ സുസംഗതാഃ || 2.15.2 ||

ഉദിതേ വിമലേ സൂർയേ
പുഷ്യേ ചാഭ്യാഗത്യേഹനി |
ലഗ്നേ കർകടകേ പ്രാപ്തേ
ജൻമ രാമസ്യ ച സ്ഥിതേ || 2.15.3 ||

അഭിഷേകായ രാമസ്യ
ദ്വിജ്ഞൈന്ദ്രരൂപകൽപിതം |
കാഞ്ചനാ ജലകുംഭാശ്ച
ഭദ്രപീഠം സ്വലക്യതം || 2.15.4 ||

രഥശ്ച സമൃഗാസ്തീർണോ
 ഭാസ്വതാ വ്യാഘ്രചർമണാ |
 ഗംഗായമുനയോഃ പുൺയാത്
 സംഗമാദാഹൃതം ജലം || 2.15.5 ||

യാശ്ചാൻയാഃ സരിതഃ പുൺയാ
 ഹ്രദാഃ കുപാഃ സരാംസി ച |
 പ്രാഗ്യാഹാശ്ചോർധ്വവാഹാശ്ച
 തിർയഗ്യാഹാശ്ച ക്ഷീരിണഃ || 2.15.6 ||

താഭ്യശ്ചൈവാഹൃതം തോയം
 സമുദ്രഭൃശ്ച സർവശഃ |
 ക്ഷൗഭ്രം ദധി ഘൃതം ലാജാ
 ദർഭാഃ സുമനസഃ പയഃ || 2.15.7 ||

അഷ്ടൗ ച കന്യാ രുചിരാ
 മത്തശ്ച വരവാരണഃ |
 സജലാഃ ക്ഷീരിഭിശ്ചരണാ
 ഘടാഃ കാഞ്ചനരാജതാഃ || 2.15.8 ||

പദ്മോത്പലയുതാ ഭാന്തി
 പൂർണാഃ പരമവാരിണാ |
 ചന്ദ്രാംശുവികചപ്രഖ്യം
 പാണ്ഡുരം രതഭൂഷിതം || 2.15.9 ||

സജ്ജം തിഷ്ഠതി രാമസ്യ
 വാലവ്യജനമുത്തമം |
 ചന്ദ്രമണ്ഡലസങ്കാശ -
 മാതപത്രം ച പാണ്ഡുരം || 2.15.10 ||

സഇജം ദൃതികരം ശ്രീമ -
 ദഭിഷേകപുരസ്സരം |
 പാണ്ഡുരശ്ച വൃഷഃ സഇജഃ
 പാണ്ഡുരാശ്യാശ്ച സംസ്ഥിതഃ || 2.15.11 ||

വാദിത്രാണി ച സർവാണി
 വന്ദിനശ്ച തമാപരേ |
 ഇക്ഷ്യാകൂണാം യഥാ രാജ്യേ
 സംഭ്രിയേതാഭിഷേചനം || 2.15.12 ||

തമാജാതീയമാദായ
 രാജപുത്രാഭിഷേചനം |
 തേ രാജവചനാത് തത്ര
 സമവേതാ മഹീപതിം || 2.15.13 ||

അപശ്യന്തോബ്രുവൻ കോ നു
 രാജേണാ നഃ പ്രതിവേദയേത് |
 ന പശ്യാമശ്ച രാജാന -
 മുദിതശ്ച ദിവാകരഃ || 2.15.14 ||

യൗവരാജ്യാഭിഷേകശ്ച
 സഇജാ രാമസ്യ ധീമതഃ |
 ഇതി തേഷു ബ്രുവാണേഷു
 സർവാംസ്താംശ്ച മഹീപതിൻ || 2.15.15 ||

അബ്രവീത് താനിദം വാക്യം
 സുമന്ത്രോ രാജസത്കൃതഃ |
 രാമം രാജേണാ നിയോഗേന
 ത്വരയാ പ്രസ്ഥിതോ ഹൃഹം || 2.15.16 ||

പുജ്യാ രാജേന്താ ഭവന്തശ്ച
 രാമസ്യ തു വിശേഷതഃ |
 അയം പുച്ഛാമി വചനാത്
 സുഖമായുഷ്ചതാമഹം ||2.15.17 ||

രാജ്ഞഃ സമ്പ്രതിബുദ്ധസ്യ
 ചാനാഗമനകാരണം |
 ഇത്യുക്ത്യാന്തഃപുരദ്വാര -
 മാജഗാമ പുരാണവിത് ||2.15.18 ||

സദാ സക്തം ച തദ് വേശ്ശ
 സുമന്ത്രഃ പ്രവിവേശ ഹ |
 തുഷ്ടാവാസ്യ തദാ വംശം
 പ്രവിശ്യ സ വിശാമ്പതേഃ ||2.15.19 ||

ശയനീയം നരേന്ദ്രസ്യ
 തദാസാദ്യ വ്യതിഷ്ഠത |
 സോത്യാസാദ്യ തു തദ് വേശ്ശ
 തിരസ്കരണിമന്തരാ ||2.15.20 ||

ആശീർഭിർഗുണയുക്താഭി -
 രഭിതുഷ്ടാവ രാഘവം |
 സോമസൂർയൗ ച കാകുത്ഥ
 ശിവവൈശ്രവണാവപി ||2.15.21 ||

വരുണശ്ചാഗ്നിരിന്ദ്രശ്ച
 വിജയം പ്രദിശന്തു തേ |
 ഗതാ ഭഗവതീ രാത്രി -
 രഹഃ ശിവമുപസ്ഥിതം ||2.15.22 ||

ഹൃഷ്ടഃ പ്രമുദിതഃ സുതോ
 ജഗാമാശു വിലോകയൻ |
 സ സുതസ്തത്ര ശുശ്രാവ
 രാമാധികരണാഃ കഥാഃ || 2.15.29 ||

അഭിഷേചനസംയുക്താഃ
 സർവലോകസ്യ ഹൃഷ്ടവത് |
 തതോ ദദർശ രുചിരം
 കൈലാസസദ്യശപ്രഭം || 2.15.30 ||

രാമവേശ്ത സുമന്ത്രസ്തു
 ശക്രവേശ്തസമപ്രഭം |
 മഹാകപാടപിഹിതം
 വിതർദിശതശോഭിതം || 2.15.31 ||

കാഞ്ചനപ്രതിമൈകാഗ്രം
 മണിവിദ്യുമതോരണം |
 ശാരദാഭ്രഘനപ്രഖ്യം
 ദീപ്തം മേരുഗുഹാസമം || 2.15.32 ||

മണിദിർവരമാൽയാനാം
 സുമഹദ്ദിരലക്യതം |
 മുക്താമണിദിരാകീർണം
 ചന്ദനാഗുരുഭൃഷിതം || 2.15.33 ||

ഗന്ധാൻ മനോജ്ഞാൻ വിസൃജ്ദ്
 ദാർദുരം ശിവരം യഥാ |
 സാരസൈശ്ച മയുരൈശ്ച
 വിനദദ്ദിർവിരാജിതം || 2.15.34 ||

സുകൃതേഹാമൃഗാകീർണ -
 മുതകീർണം ഭക്തിഭിസ്തഥാ |
 മനശ്ചക്ഷുശ്ച ഭൂതാനാ -
 മാദദത് തിഥതേജസാ || 2.15.35 ||

ചന്ദ്രഭാസ്തരസങ്കാശം
 കുബേരഭവനോപമം |
 മഹേന്ദ്രധാമപ്രതിമം
 നാനാപക്ഷിസമാകുലം || 2.15.36 ||

മേരുശൃംഗസമം സൂതോ
 രാമവേശ്വരദർശഹ |
 ഉപസ്ഥിതൈഃ സമാകീർണം
 ജനൈരഞ്ജലികാരിഭിഃ || 2.15.37 ||

ഉപാദായ സമാക്രാന്തൈ -
 സ്തദാ ജാനപദൈർജനൈഃ |
 രാമാഭിഷേകസുമുഖൈ -
 രുൻമുഖൈഃ സമലക്യതം || 2.15.38 ||

മഹാമേഘസമപ്രഖ്യ -
 മുദഗ്രം സുവിരാജിതം |
 നാനാരത്നസമാകീർണം
 കുബ്ജ്ജകൈരപി ചാവൃതം || 2.15.39 ||

സ വാജിയുക്തേന രഥേന സാരഥിഃ
 സമാകുലം രാജകുലം വിരാജയൻ |
 വരൂമിനാ രാജഗൃഹാഭിപാതിനാ
 പുരന്യ സർവന്യ മനാംസി ഹർഷയൻ || 2.15.40 ||

തതഃ സമാസാദ്യ മഹായനം മഹത്
 പ്രഹൃഷ്ടരോമാ സ ബഭൂവ സാരമിഃ |
 മൃഗൈർമയൂരൈശ്ച സമാകുലോൽബണം
 ഗൃഹം വരാർഹസ്യ ശചീപതേരിവ || 2.15.41 ||

സ തത്ര കൈലാസനിഭാഃ സ്വലക്യതാഃ
 പ്രവിശ്യ കക്ഷ്യാസ്ത്രിദശാലയോപമാഃ |
 പ്രിയാൻ വരാൻ രാമമതേ സ്ഥിതാൻ ബഹൂൻ
 വ്യപോഹ്യ ശുദ്ധാന്തമുപസ്ഥിതൗ രമീ || 2.15.42 ||

സ തത്ര ശുശ്രാവ ച ഹർഷയുക്താ
 രാമാഭിഷേകാർഥക്യതാം ജനാനാം |
 നരേന്ദ്രസുനോരഭിമംഗലാർഥാഃ
 സർവസ്യ ലോകസ്യ ഗിരഃ പ്രഹൃഷ്ടാഃ || 2.15.43 ||

മഹേന്ദ്രസദ്മപ്രതിമം ച വേശ്ശ
 രാമസ്യ രദ്യം മൃഗപക്ഷിജുഷും |
 ദദർശ മേരോരിവ ശൃംഗമുച്ഛം
 വിഭ്രാജമാനം പ്രഭയാ സുമന്ത്രഃ || 2.15.44 ||

ഉപസ്ഥിതൈരഞ്ജലികാരിഭിശ്ച
 സോപായനൈർജാനപദൈർജനൈശ്ച |
 കോട്യാ പരാർധൈശ്ച വിമുക്തയാനൈഃ
 സമാകുലം ദ്വാർപദം ദദർശ || 2.15.45 ||

തതോ മഹാമേഘമഹീധരാദം
 പ്രഭിന്നമത്യകുശമത്യസഹ്യം |
 രാമോപവാഹ്യം രുചിരം ദദർശ
 ശത്രുഞ്ജയം നാഗമുദഗ്രകായം || 2.15.46 ||

സ്വലക്യതാൻ സാശ്വരമാൻ സകുഞ്ജരാ -
 നമാത്യമുഖ്യാംശ്ച ദദർശ വൽലഭാൻ |
 വ്യപോഹ്യ സൂതഃ സഹിതാൻ സമന്തതഃ
 സമൃദ്ധമന്തഃപുരമാവിവേശ ഹ || **2.15.47** ||

തതോദ്ദ്രികൂടാചലമേഘസന്നിഭം
 മഹാവിമാനോപമവേശ്ശസംയുതം |
 അവാർയമാണഃ പ്രവിവേശ സാരഥിഃ
 പ്രഭൂതരത്നം മകരോ യഥാർണവം || **2.15.48** ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ||